

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.21.104/2017/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Strassburger Gyula pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt I.rendű felperes neve (cím) felperesnek - a Matolcsy Péter alkalmazott által képviselt Sátoraljaújhely Város Önkormányzata (cím) I. rendű és a dr. Horváth György jogtanácsos által képviselt II.rendű alperes neve (cím) II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránti perben a Miskolci Törvényszék 21.P.20.269/2011/146. számú ítélete ellen a II. rendű alperes által 147. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja: kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 4 000 000 (négy millió) forintot és ezen összeg után 2013. január 1. napjától június 30. napjáig évi 4,25%, 2014. január 1. napjától 2014. június 30. napjáig évi 3 %, 2014. július 1. napjától 2014. december 31. napjáig évi 2,3 %, 2015. január 1. napjától 2015. június 30. napjáig évi 1,5 %, 2015. július 1. napjától 2015. december 31. napjáig évi 1,5 %, 2016. január 1. napjától 2016. június 30. napjáig évi 1,35 %, 2016. július 1. napjától 2017. június 30. napjáig évi 0,9 %, 2017. július 1. napjától 2017. december 31. napjáig évi 0,9 %, 2018. január 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi a II. rendű alperes feljegyzett illeték megfizetésére kötelezését, a II. rendű alperes által Miskolci Törvényszék felhívására megfizetendő előlegezett költség összegét 694 516 (hatszázkilencvennégyezer-ötszázötvenhat) forintba lezárítja, és megállapítja, hogy a le nem rótt kereseti illetéket, valamint ezt meghaladóan az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Az ítéltábla megállapítja, hogy az első-, illetőleg másodfokú eljárásban a felperes pernyertességének aránya 66 %, míg a II. rendű alperes pernyertességének aránya 34 %.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A 37. számú főút másodrendű fő közlekedési út, mely Sátoraljaújhely településen át éri el a szlovák határt.

Az 1980. évek végétől a 10 tonna feletti tehergépkocsik forgalmát a K. útra terelték először a határátkelőhelytől Miskolc irányába, majd Miskolc irányából az országhatár irányába, 2008-ig ez a forgalmi rend élt.

Az I. rendű alperes képviselő-testülete 146/2000. számú határozatával elfogadta, 107/2001. számú határozatával módosította a 37. fő közlekedési út Sátorajáújhely, F. utca tehermentesítő szakaszának nyomvonalát, melynek értelmében a nyomvonal az Á. úti csomóponttól a R. úti csomóponton keresztül a H. útig terjedően a **K.** utca egy részét is érintette. Az elkerülő szakasz létesítése érdekében 2002. április 18-án keltezett megállapodás alapján a s.-i **..3/2** helyrajzi szám alatti földrészlet - földcsere révén - a Magyar Állam tulajdonába került, amely azt a II. rendű alperesi jogelőd, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Állami Közútkezelő Közhasznú Társaság vagyonkezelésébe adta.

Az építési-engedélyezési eljárásban bonyolítóként a II. rendű alperes jogelődje vett részt. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közlekedési Felügyelet 2002. március 4-én keltezett határozatával a 37. számú főút Sátorajáújhely tehermentesítő út I/A., I/B. szakasz építését nehéz forgalmi terhelési osztályba sorolva engedélyezte, rögzítve az út szélesítésénél és az új burkolatnál a megerősítésnél irányadó szempontokat. A beruházás 2002-től két ütemben 2008. május 30-ig zajlott.

A tervezés során megállapították, hogy az útalap teherbírása megfelelő, arra marással profilkiegyenlítést követően többrétegű aszfaltburkolatot helyeztek el 15-20 cm vastagságban. Az útfelszínre jutó csapadékvíz vízelnyelő rácsokon át új, zártszelvényű csapadécsatornába vezették a mellékutcákon át a Ronyva árasztópatak mederbe és a Ronyva határpatakba. Az eredeti út szintje az aszfaltréteg következtében 15-20 cm-rel magasabb lett, az utat kiszélesítették, kiemelt szegéllyel övezték. Az útszegély és az épületek között 1,5 m széles zöld sáv és kb. 1,5 m széles új járda is létesült. Az I/A. szakasz első ütemének építési munkái 2002-ben fejeződtek be, azok műszaki átadás-átvétele 2002. november 29-én történt. Ebben az időszakban 6 cm-es aszfaltréteg került az út felületére. A **K.** utcán a közút szélesítésével az aszfaltréteg vastagításra 2007-ben került sor. A tehermentesítő út további szakaszait 2008. május 30. napján adták át, az út üzemeltetője II. rendű alperes lett.

1980-as évektől a **K.** utcán a határátkelőhelytől Miskolc irányába egyoldalú kamionforgalom az átadás-átvétel időpontjában kétirányúvá vált, a teherforgalmat nem korlátozták, de 30 km/h sebességkorlátozást rendeltek el. A II. rendű alperes Sátorajáújhely vezetőségének kérése alapján 40 km/h-ra változtatta a sebességkorlátozást, mely hivatkozása szerint az út mentén fekvő házak számára kedvezőbb. Az út átadása óta a Szlovákiába irányuló, illetőleg onnan érkező kétirányú kamionforgalom ezen új elkerülő útszakaszon zajlik.

A felperes 2001-ben vásárolta meg a Sátorajáújhely, **K.** út szám alatti ingatlant, amely egyszintes, részben alapincézett, hagyományos szerkezetű családi lakóház, két szoba, konyha, fürdőszoba, közlekedő, kamra helyiségek, valamint szélfogó alkotják. Az ingatlan főfalai 55 cm, a válaszfalak 10-15 cm vastagok, meg-vásárlásakor, illetőleg a 2012. évi helyszíni szemle időpontjában azt hagyományosan borított gerenda födém fedte előregeedett fa tetőszerkezettel, az épületen koszorú nincs. A perbeli épület alapszerkezete habarcsba rakott terméskő, illetőleg úsztatott betonszerkezet jellegű, az alapozás felszín alatti mélységi mérete megfelel az előírásoknak, az alap sík fagyhatár alatti. Az alap tényleges felszínhez viszonyított mélysége 100 cm, az épület alatti altalaj megfelelő minőségű és szerkezetű.

A forgalmi sáv a **K.** utca 13. szám alatti épület a homlokzatától 9 m távolságra fut.

A 2008. óta zajló forgalom okozta zaj- és rezgéshatás magas, a **gazdasági társaság** eseti szakértői véleménye szerint a zajterhelés az éjszakai órákban 3 decibellel, míg a rezgés éjszakánként 7,4

mm/s²-tel magasabb a megengedettnél. Az épületben mért legnagyobb rezgésebesség a megengedettnél több mint háromszorosa.

A felperes 2003-ban észlelte a lakóházán az első repedéseket.

A felperes 2005. március 29. napján kelt beadványában az I. rendű alperes felé jelezte, hogy a lakóépület utcai fala repedezett. Ekkor az épület utcai főfalán, annak észak-keleti részén az eresz alatt közel 45 fokos repedések voltak, melyek közül egyik az ablakpárkány síkjáig húzódott le. 2005. évben a BM Határőrségének tájékoztatása szerint nyári időszakban a kamionforgalom napi átlaga megközelítette a 250-et.

A felperes bejelentésére az I. rendű alperes megbízásából T. Z. okleveles építőmérnök készített szakvéleményt 2005. július 7. napján, melyben rögzítette, hogy az ereszcatorna a lefolyócső előtt el volt törve, a lefolyócső hatyúnyaka szét volt csúszva. Megállapítása szerint az épületen tapasztalt káros elváltozás nem vezethető vissza az önkormányzat tulajdonában lévő utcán lebonyolódó gépjárműforgalomra, az épület állagromlását az avult ereszcatorna rendszer, valamint a csapadékvíz elvezetésének hiánya, illetőleg az altalaj csapadék és rétegvizekkel történő feltöltődése, kiszáradása következtében történő mozgás okozza. Javasolta az ereszcatorna rendszer átépítését, illetőleg az alaptörés külső vasbeton köpennyel történő helyreállítását. A becsült helyreállítási költséget 150 000 forintban határozta meg.

2006. július 18. napján az I. rendű alperes építési hatósága által végzett helyszíni szemlén rögzítettek szerint a felperesi épület külső és belső homlokzatán vélhetően dinamikus rezgésből adódó repedések voltak találhatóak.

2009. évre a falazat több helyen megnyílt, a vakolat elkezdett elválni a téglától.

Az épületben a 2012. július 31-én tartott szakértői vizsgálat szerint további hibák, repedések keletkeztek, lényegében nem volt olyan része az épületnek, mely kisebb-nagyobb hibával nem bírt. A legnagyobb mértékű elmozdulás a lakás észak-keleti sarkánál következett be, ahol centiméter mértéket megközelítő repedést lehetett dokumentálni. A repedések szinte valamennyi jelentős repedés esetében átmenő jellegűek voltak, az alap és falszerkezet teljes keresztmetszetében eltört.

A felperes 2015. évben ugyan saját kivitelezéssel alap- és épület megtámasztó betonszerkezetet készített az épület utcai oldalán, mely nem szakszerű, a károsodások kivédésére nem alkalmas.

A hiba terjedése az elvégzett beavatkozások ellenére sem állt meg.

Az ingatlan tapasztalható károsodása részben az épület korábbi, a forgalomtól független hibáiból adódik, azonban az úton zajló forgalomból eredő rezgésterhelés mint károsító többlethatás is közrehatott a hibák elmélyülésében, terjedésében, a közrehatás mértéke 50%.

Jelenleg az épület szerkezeti megerősítése indokolt, az nélkülözhetetlen. E mellett szükséges lenne a környezetre közvetített dinamikus forgalmi erőhatások csökkentése is, mert e nélkül az épület megerősítése sem garantálhatja az épület teljes hibamentesítését, az csupán a hibák megjelenését csökkentheti hosszú időre.

A felperes módosított keresetében 6 000 000 forint, valamint ezen összeg után 2008. április 1. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni I. és II. rendű alpereseket, figyelemmel arra, hogy a K. utcán megnövekedett közúti forgalom az épületben keletkezett károk kialakulásában közrehatott, a kár kijavításának költsége 6 000 000 forint.

Az I. rendű alperes vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a 37. számú főút Sátoraljaújhely, F. utcát elkerülő szakaszának nyomvonalát I. rendű alperes jelölte ki, megszegte a kijelöléskor hatályban lévő, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 8. § (1) bekezdésében írt kötelezettségét azzal, hogy lakott területen jelölte ki az elkerülő szakaszt.

II. rendű alperes vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a perbeli F. útnak 2002-től 2008. május 30-ig vagyonkezelője, ezt követően közútkezelője volt, a kezelésében álló **K.** utcai útszakaszon áthaladó járműforgalom zaja és a forgalom által keltett rezgés meghaladja a megengedett határértéket, ami környezet veszélyeztetésnek minősül, ebből következően a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) 103. § (1) bekezdése, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 345. §-a szerint objektív felelősséggel tartozik az ingatlanban bekövetkezett vagyoni kárért.

A felperes másodlagosan kérte az alperesek kötelezését 3 000 000 forint megtérítésére az ingatlan forgalmi értékében bekövetkezett értékcsökkenés és 3 000 000 forint zajterhelés okozta egészségkárosodással felmerült kár megtérítéseként.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy megszegte az önkormányzati törvényben foglalt kötelezettségét, mivel az út nyomvonalát nem ő jelölte ki, az engedélyezési tervet nem ő rendelte, a hatósági eljárásban megbízóként, megrendelőként nem szerepelt. Hivatkozott arra is, hogy belterületen kívüli nyomvonal kijelölésére nincs mód.

A II. rendű alperes szintén a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy 2008. május 30. napját megelőzően csak vagyonkezelői tevékenységet látott el, illetőleg az elkerülő szakasz engedélyezési eljárásának bonyolítója volt. Közútkezelőként a környező házakra kedvezőbb 40 km/h sebességkorlátozást vezetett be, a szükség szerinti útjavítást, karbantartást, besüllyedt aknafedelekek megemelését, aszfalthibák kijavítását elvégezte. E mellett a követelés elévülésére hivatkozott.

Mindkét alperes vitatta, hogy a felperes ingatlanában kialakult hibák és a **K.** utcán zajló közúti forgalom egymással ok-okozati összefüggésben állnak, vitatták továbbá a kamionforgalom 2008 utáni nagymértékű növekedését. Állították, hogy az épülethibák az épület leromlott állapotára, a karbantartás hiányára, nem megfelelő vízelvezető rendszerre vezethetők vissza.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 6 000 000 forint tőkét és ezen összeg után 2008. április 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév utolsó napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 5 080 forint perköltséget, továbbá kötelezte II. rendű alperest, hogy fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására 3 600 000 forint feljegyzett illetéket, valamint a Miskolci Törvényszék felhívására 1 052 279 forint előlegezett költséget a Magyar Államnak. Megállapította, hogy a felperes pernyertes lett, a pártfogó ügyvéd díját a II. rendű alperes köteles megfizetni.

Indokolása szerint a perben a felperes nem igazolta, hogy az I. rendű alperes a kijelölt nyomvonalat elfogadó határozataival megszegte az Ötv. 8. § (1) bekezdésében foglaltakat, nem bizonyította azt sem, hogy a felperesi ingatlanban keletkezett kár az I. rendű alperes közhatalmi feladatainak ellátásával vagy azzal kapcsolatos tevékenységgel közvetlen ok-okozati összefüggésben áll.

Az okozatosság megállapítása esetén az I. rendű alperes kártérítő felelősségét kimentette volna, mert alappal hivatkozott arra, hogy Sátoraljaújhely település belterületén kívül nem volt olyan útvonal, amely az elkerülő út létesítésére alkalmas lett volna, az út közérdekből végzett kialakítása a szükségtelen és elkerülhetetlen zavarás mértékét nem érte el.

Megállapította, hogy a korábbi egyirányú kamionforgalomnál nagyobb terhelés valósult meg 2008. május 30-át követően, amióta az útvonalon kétirányú forgalmat engedélyeztek.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.531/2010/4. számú határozatára utalva kifejtette, hogy a közút kezelőjének kártérítési felelőssége a Ptk. 339. és 345. §-a szerint is fennállhat attól függően, hogy milyen tartalmú kezelői kötelezettség megszegésével milyen típusú kárt okozott. Bizonyított ténynek tekintette, hogy az alperes kezelésében lévő érintett útszakaszon áthaladó járműforgalom zaja az előírt zajterhelést meghaladja, a megnövekedett zajterhelés a járművek megnövekedett számából, a folyamatos haladás együttes hanghatásaiból ered, ami a közút üzemeltetésének körébe tartozik. A II. rendű alperes ekként olyan tevékenységet folytat, amely a környezet igénybevételeivel, illetőleg terhelésével jár, az ezáltal keletkezett kárért fennálló felelősségére a Kvt. 103. § (1) bekezdés értelmében a Ptk.-nak a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályai irányadóak.

Rögzítette, hogy az elévülés 2008. június 1. napján vette kezdetét, a perindításig a három éves időszak nem telt el, ezért felperes követelése nem évült el.

A beszerzett igazságügyi szakértői vélemények alapján rögzítette, hogy a II. rendű alperes által üzemeltetett útszakaszon megvalósuló forgalom zaj- és rezgés hatása az éjszakai órákban a megengedettnél magasabb mértékű. A közúti forgalom okozta rezonancia közrehatása a felperesi ingatlant ért károk kialakulásában részleges, a közrehatás következtében az épület kijavításának költségei nőnek, a javítás összköltségének 50 %-a áll a közúti forgalom okozta rezonanciával összefüggésben. A kijavítási költséget a szakértői vélemény alapján 8 000 000 forintban határozta meg.

A II. rendű alperes, mint a közút üzemeltetője a közúton zajló forgalom okozta rezgéshatással összefüggésben álló épületkáráért felel, mivel nem igazolta, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, mely kívül esik a fokozott veszéllyel járó tevékenységi körén. A kimentéshez nem szolgáltatott kellő alapot azon hivatkozása, hogy az ingatlanokra kedvezőbb, 40 km/h sebességkorlátozást rendelt el, illetve a felületi hibákat szükség szerint javította, az akna fedlapokat az aszfalt szintjére emelte.

Mindezekre tekintettel a felperes keresetét I. rendű alperessel szemben elutasította, míg II. rendű alperest a kereset szerint marasztalta. A perköltség viseléséről a Pp. 81. §-a alapján rendelkezett, valamint a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a feljegyzett kereseti illeték és az állam által előlegezett költség megfizetéséről.

A II. rendű alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltség megfizetésére kötelezését.

Hivatkozott arra, hogy a 37. számú főút **K.** utcai szakasza több ütemben valósult meg, ezen útszakaszt a II. rendű alperes csak 2008. június 1. napjától kezeli. A felperes állítása szerint az ingatlanban már 2003-ban is repedéseket észlelt, az akkor kirendelt építészmérnök szakértő megállapításai szerint az építmény már ekkor is sérült és repedezett volt, de ezen állapota nem állt összefüggésben az utcán zajló forgalommal. 2008. május 30-ig az úton felpályás közlekedés zajlott, ahol rossz minőségű útburkolaton közlekedtek nagy súlyú járművek.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében az építmény 2008. május 30-ig bekövetkezett sérüléseit nem vette figyelembe, nem tárta fel annak okait, megállapítását az évekkel későbbi szakértői megállapításokra alapította. Az elsőfokú bíróság nem tárta fel időrend szerint az esetleges károkozó magatartást, annak időbeli hatásait.

A zaj- és rezgésmérés nem a szabványokban és erre vonatkozó utasításokban megfelelő körülmények között és mérőeszközökkel történt, az igazságügyi szakértő ennek ellenére ezen mérésekre alapította szakértői véleményét. Sérelmezte azt is, hogy az építész szakértőnek szerkezetépítési végzettsége nincs. A szakértő feladatát szabálytalan módon egy mérőárok részleges kiásásával végezte. A felperes az alaptestet szabálysértő módon erősítette meg, azonban a

szakvéleményben ennek következményei nem kerültek levonásra. Álláspontja szerint a tényállás helyes megállapításához további bizonyítás felvételére lett volna szükség.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság 3 600 000 forint összegű illeték megfizetésére kötelezte. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) bekezdése alapján az eljárási illeték helyes mértéke 360 000 forint lenne, azonban II. rendű alperes az Itv. 4. § (1) bekezdés m) pontja és (2) bekezdése szerint teljes személyes illetékmentességben részesült. Csatolta arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy az eljárás megindítását megelőző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége nem keletkezett.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Nem érintette az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem támadott, a keresetet részben elutasító rendelkezéseit a Pp. 253. § (3) bekezdésére tekintettel.

A fellebbezés részben alapos.

Az I. rendű alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel az ítélet tábla az alábbiakat rögzíti.

Nem tekinthető egységesnek a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy abban az esetben, ahol a domináns károkozó magatartás a forgalom jelentős megnövekedése, a Ptk. 339. § (1) bekezdése vagy 345. § (1) bekezdése alapján kell a közút kezelőjének kártérítési felelősségét megítélni. E körben arra kell figyelemmel lenni, hogy a kereset alapjaként felhozott, bizonyítási eljárás során feltárt tényállás alapján megállapítható-e, hogy a kár az alperes fokozott veszéllyel járó vagy az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységből eredt. Amennyiben ugyanis az utóbbi feltétel teljesül, és a felperes is hivatkozik erre keresete jogalapja körében, akkor az alperes kártérítési felelősségének fennállását a veszélyes üzemi felelősség szabályai alapján kell megítélni. Az elsőfokú bíróság által helytállóan hivatkozott, a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.531/2010/4. számú határozatában foglaltak szerint a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 35. §-a szerint az út kezelője a kezelői kötelezettségének megszegésével okozott kárt a polgári jog általános szabályai szerint köteles megtéríteni, mely a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 345. §-ának alkalmazására is lehetőséget teremt. Amennyiben az I. rendű alperes kezelésében lévő érintett útszakaszon áthaladó járműforgalom zaja, az általa keltett rezgés az előírt zajterhelést meghaladja, az a közút üzemeltetése körébe esik, ezzel az I. rendű alperes olyan tevékenységet folytat, mely a környezet igénybevételeivel, illetőleg terhelésével jár. A határértéket meghaladó zajterhelés környezetveszélyeztetésnek minősül és az ezáltal keletkezett kár a Kvt. 103. § (1) bekezdése alapján a Ptk. fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályai (Ptk. 345-346. §-ai) irányadóak.

A II. rendű alperes fellebbezésében állította, hogy az eseti szakértő a zaj- és rezgésmérést nem a szabványoknak és erre vonatkozó utasításoknak megfelelő körülmények között és megfelelő mérőeszközökkel végezte. Az eseti szakértő sem vitatta, hogy a zajmérésnél használt eszköz két évente nem került kalibrálásra, az épületet érő rezgésmérés akkreditálva nincs, csupán a zajmérés, illetőleg emberre gyakorolt rezgés mérése akkreditált. A kirendelt igazságügyi építésszakértő maga is állította, hogy a mérések nem voltak teljes mértékben előírás szerűek, azonban ennek ellenére tényként állapítható meg, hogy az éjszakai zaj jelentősen meghaladja a perbeli ingatlanban a határértéket (89. sorszám alatti kiegészítő szakértői vélemény). Az

épületszerkezetekre ható rezgés mérése sem a referenciaszerkezetként előírt alapon történt, azonban a mért értéknek így is jelentőséget kell tulajdonítani, mert az jelentősen magasabb a referencia adathoz, vagyis annál, amely érték alatt a szerkezeti meghibásodás valószínűtlen lenne. A mérést annak érték nagysága miatt figyelembe kell venni: az elvégzett talajszerkezet azonosítás, illetőleg az épület alapozásának vizsgálatából származó adatok összevetésével megállapítható, hogy az épület károsodása részben a forgalom okozta rezgésre vezethető vissza. A szakértő tehát maga is értékelte a II. rendű alperes által a fellebbezésben a zaj- és rezgésmérés hiányosságait, azonban ezek ellenére is akként foglalt állást, hogy a mért érték jelentőséggel bír, az határérték feletti.

A jelen perben beszerzett szakértői vélemények alapján ezért megállapítható, hogy a II. rendű alperes által üzemeltetett közút tekintetében mind a zajterhelés, mind pedig a rezgésterhelés meghaladja az előírt határértéket, ekként a II. rendű alperes olyan, az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységet folytat, melyből eredő kárfelelősség elbírálására a Ptk. 345. § (1) bekezdésének utolsó fordulata szerint a veszélyes üzemi felelősség szabályait kell alkalmazni (hasonlóképpen Győri Ítéltábla Pf.I.20.234/2015/7. határozata). A felperes hivatkozott keresete jogalapjaként a Ptk. 345. §-ára, illetőleg a Ktv. 103. § (1) bekezdésében írtakra, ezért az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan járt el, amikor a II. rendű alperes kártérítési felelősségét ezen jogszabályhely alapján állapította meg. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét e körben fellebbezés nem érte.

Azonban az 1988. évi I. törvény (Kktv.) 13. §-ának (2) bekezdése szerint a lakott területeket - különösen történelmi városrészeket, műemlék- és védett természeti területeket, továbbá gyógy- és üdülőhelyeket forgalomszabályozási eszközökkel és megfelelő várakozási díjak alkalmazásával is - fokozottan védeni kell a közúti közlekedés károsító hatásaitól, ez a kötelezettség a közút kezelőjét is terheli. A II. rendű alperes a közúthálózat üzemeltetőjeként felelős azért, hogy a közúthálózat üzemeltetése ne vezessen károkozáshoz. Amennyiben kártérítési felelősségére a Ptk. 339. § (1) bekezdése lenne alkalmazandó, úgy II. rendű alperes lenne köteles azt bizonyítani, hogy az adott helyzetben elvárható magatartás tanúsítására tekintettel kárfelelősséggel nem tartozik. Ahogyan arra az elsőfokú bíróság is rámutatott, önmagában a 40 km/h sebességhatárolás erre nem elegendő. A kártérítési felelősségének kimentésére annak bizonyítása sem lenne elegendő, hogy az aszfalt burkolat a felperes által hivatkozott hibában nem szenved. A II. rendű alperesnek bizonyítania kellett volna, hogy a forgalom csillapítására, károsító hatásainak mérséklésére további lehetőségei nem voltak, így nem volt lehetőség adott esetben úgynevezett csendesaszfalt alkalmazására, elkerülő út kialakítására vagy további forgalom- és sebességhatárolásra. Ilyen bizonyítást a II. rendű alperes nem indítványozott.

A II. rendű alperes kártérítési felelőssége tehát az egyéb feltételek fennállása esetén megállapítható.

A II. rendű alperes fellebbezése szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított annak jelentőséget, hogy a perbeli útszakasz kivitelezése két szakaszban történt. A II. rendű alperes csak a 2008. június 1. napja óta kezelője az útszakasznak.

Ezen hivatkozással ellentétben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában maga is rögzítette, hogy a tehermentesítő útszakasz perben érintett **K.** utcai részének kialakítása több ütemben, 1/A. és 1/B. szakaszban valósult meg. Az 1/A. szakasz első ütemének műszaki átadás-átvétele 2002. november 29-én megtörtént. A közút szélesítésére, illetőleg aszfaltréteg vastagítására 2007-ben került sor, a tehermentesítő út további szakaszainak átadás-átvételére 2008. május 30. napján került sor.

A II. rendű alperes sérelmezte, hogy a bíróság nem tulajdonított jelentőséget az ingatlan 2008. június 1. napját megelőző állapotának, nem tárta fel annak okait, időrend szerint az esetleges károkozó magatartást, annak időbeli hatásait.

A II. rendű alperes hivatkozásával ellentétben az elsőfokú bíróság ítéletében nem csupán az ingatlan 2012. évi állapotát vette figyelembe, a perben az ingatlan korábbi állapotáról is több adat állt rendelkezésre, melyet a kirendelt igazságügyi szakértő is figyelembe vett, mérlegelt, az elsőfokú bíróság ítéletét pedig a szakértői véleményre alapította.

A felperes saját nyilatkozata szerint is már 2003. évben repedéseket észlelt az ingatlanban, majd 2005. március 29-én kártérítési igénnyel fordult I. rendű alpereshez. Az I. rendű alperes megbízásából eljáró **T. Z.** okleveles építészmérnök ekkor rögzítette a felperesi ingatlan állapotát 2006. július 18. napján a felperes ismételt bejelentése alapján az önkormányzat építési hatósága helyszíni szemlét tartott, melynek során az ingatlan állapotát ismét rögzítették. Ezt követően 2009. évben a felperes megkeresésére eljáró **K. J.** rögzítette, hogy az ingatlan falazata több helyen megnyílt, a vakolat kezdett elválni a téglától.

A perben kirendelt szakértő első alkalommal valóban csak 2012. július 31. napján tartott helyszíni szemlét az ingatlanban, ahol egyebek mellett fényképfelvételeket is készített. Valóban nem történt meg az ingatlan 2003 és 2012 közötti állapotát folyamatosan, évről-évre dokumentáló vizsgálat, az utólagos folyamatos állapotfelmérés nem is lehetséges, azonban a fenti vizsgálatok alapján a perbeli ingatlan állapotának folyamatos romlása kétséget kizáróan megállapítható. A perben eljáró igazságügyi szakértő sem tette vitássá, hogy az ingatlan a 2008. évi átadást megelőzően is hibákban szenvedett, azonban szakértői véleménye szerint az út átadását követően, az épület előtt elhaladó teherforgalom hatásával párhuzamba állíthatóan a ház meghibásodásának mértéke és gyorsasága megnövekedett, a leromlási folyamat felgyorsult. Egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy az épületben korábban már jelenlévő hibák az út tényleges átadását követően megnövekedett tehergépjármű forgalomra tekintettel súlyosbodtak, a jelenleg észlelhető hibák kialakulásában a megnövekedett terhelés károsító hatása 50 %-ra tehető. A szakértői mérések szerint mind zajból, mind rezgésből adódóan az épület nagy terhelésnek van kitéve, melyből megállapítható, hogy a 2008. június 1. napját megelőzően már hibában szenvedő ház meghibásodásának mértéke és gyorsasága megnövekedett, ami kizárólag az épület előtt elhaladó teherforgalom hatásával vonható párhuzamba. A szakértő ezen közrehatás mértékét az általa is megismert, az épület korábbi állapotáról készített szakértői vélemények, illetőleg fotók alapján dolgozta ki, annak mértékét előbb 75%-ban, majd éppen az épület korábbi hibáit rögzítő bizonyítékok figyelembevételével 50%-ban határozta meg.

A II. rendű alperes fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott tehát arra, hogy a perben eljáró igazságügyi szakértő az ingatlan 2008. június 1-jét megelőzően fennállt állapotát, hibáit nem vette figyelembe.

A II. rendű alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes által elvégzett szakszerűtlen beavatkozás esetleges károsító hatását a szakértő nem vette figyelembe. A szakértő ugyanakkor helyszíni szemle során a felperes által engedély és tervezés nélkül elvégzett munkálatokat tanulmányozhatta, azok ismeretében is akként nyilatkozott, hogy elvileg azok okozhattak is kárt, de ez nem állapítható meg, a betonfal hatása „nulla”. A szakértő ugyanakkor a 2013-as állapotbeli kijavítás költségeit határozta meg, így a 2015. évben végzett munkálatok hatásai a kijavítás költségeiben nem is szerepelnek.

A II. rendű alperes fellebbezésében továbbra is vitatta az ítélet alapjául szolgáló szakértői vélemény helytállóságát, megalapozottságát.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, mellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló, jelen perben alkalmazandó 2005. évi XLVII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő feladata, hogy a bíróság kirendelése alapján a tudomány és műszaki fejlődés eredményének felhasználásával készített szak-véleménnyel segítse a tényállás megállapítását, a szakkérdés eldöntését. A bíróságnak kell állást foglalnia a tekintetben a Pp. 182. § (3) bekezdése alapján, hogy a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetőleg a bizonyított tényekkel ellentétben álló-e. E körben az ítéltábla nem osztotta a II. rendű alperes aggályait.

A II. rendű alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy Sz. Zs. igazságügyi szakértő szerkezetépítésre vonatkozóan - ilyen végzettség hiányában - szakértői vélemény előterjesztésére nem volt jogosult.

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2005. évi XLVII. törvény 3. § (3) bekezdés b) pontja szerint az igazságügyi szakértői névjegyzékbe az vehető fel, aki a kérelmében megjelölt szakterületen az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához meghatározott vagy azzal egyenértékű képesítéssel és a képesítés megszerzésétől számított legalább 5 éves szakirányú szakmai gyakorlattal rendelkezik. Az 5. § (1a) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő 1. számú mellékletben meghatározott adatait, így szakterületeit a névjegyzék tartalmazza, az e tekintetben közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül, figyelemmel az 2. számú mellékletben írtakra. Az Igazságügyi Minisztérium által működtetett igazságügyi szakértői névjegyzék tanúsága szerint Sz. Zs. igazságügyi szakértő szakterületeként 1996. augusztus 1. napjától az épületszerkezeti szakértői tevékenység is szerepel, az e körben közhiteles nyilvántartás szerint a szakértő ezen kérdésben is jogosult volt szakértői véleményt előterjeszteni.

A szakértő a II. rendű alperes által kezelt közúton haladó forgalom által keltett rezgés károsító hatását valóban konkrét számítás csatolása nélkül, ún. szakértői becsléssel határozta meg. Azonban annak pontos, számszerűsített meghatározása, hogy az ingatlanban bekövetkezett károkból pontosan melyeket vagy milyen mértékig okozhatja a felperesi ingatlan előtti közúton megnövekedett forgalomból származó terhelés - ahogy arra az igazságügyi szakértői is rámutatott - egzakt módon, pontosan nem lehetséges, a közrehatás mértékének megállapítására konkrét, egzakt számítási módszer nincs, erre kizárólag szakértői becsléssel lehet következtetni. A közrehatás mértéke azonban akkor is megállapítható, ha az összehasonlító adatokkal nehezen alátámasztható. Mivel a közrehatás mértékének megállapítására konkrét számításos módszer nem létezik, a szakértői véleménynek e körben szükségszerűen becslésen kell alapulnia. A szakértő feladata, hogy a bíróság kérdéseire választ adjon, ennek során a szakmai érvekkel alátámasztott szakértői becslés is elfogadható, ha az nem homályos, nem hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével nem ellentétes. (hasonlóképpen: Kúria Pfv.III.21.280/2016/5.).

Az igazságügyi szakértő jelen perben egymást követően több szakértői véleményt is előterjesztett, a beszerzett bizonyítékokra figyelemmel szakértői véleményét többször pontosította, részletezte, abban figyelembe vette az ingatlanban korábban, 2008. június 1. napját megelőzően észlelt és feltárt hibákat is. A szakértő becslését megfelelően alátámasztotta, éppen annak kimunkálhatósága érdekében került sor zaj- és rezgésvédelmi eseti szakértő igénybevételére, talajmechanikai vizsgálatra, illetőleg az alap feltárására is. Jól követhető, hogy ezen egyéb bizonyítékok hogyan befolyásolták a szakértő véleményét, azokat a szakértő véleményének kimunkálása során

folyamatosan figyelembe vette, korábbi álláspontját ezen vizsgálatokban megállapítottakra tekintettel módosította.

A II. rendű alperes által előadottak a szakértői véleményt nem tették aggályossá. Az igazságügyi szakértő véleményében foglaltak megkérdőjelezésére nem volt alkalmas a 2005. évben készített szakértői vélemény, **T. Z.** ugyanis ezen véleményének kialakítása előtt részletes, a talajminőségre, alapra kiterjedő feltárást nem végzett.

A perben kirendelt szakértő is az ingatlan kizárólag szemrevételezéssel történő vizsgálata alapján az épület hibáit egyéb okokra vezette vissza, csak további részletes vizsgálatot: zaj- és rezgésvédelmi eseti szakértői vélemény beszerzését, talajfeltárást, illetőleg az ingatlan alapjának vizsgálatát követően, mindezen adatok egybevetésével tudta megállapítani, hogy az ingatlan állapotának romlásában, annak gyorsulásában a megnövekedett forgalom által keltett rezgés összefüggésben áll, ennek alapján tudta kimutatni a részbeni közrehatás mértékét is.

A II. rendű alperes sérelmezte továbbá, hogy a szakértő véleményét szabálytalan módon egy mérőárok kiásásából tapasztaltak alapján adta. A szakértő sem vitatta, hogy az alapfeltárás nem ott történt, ahol a legnagyobb épületkár volt, mert a felperes a per alatt az épület homlokzati, út felőli oldalán, illetőleg a másik szomszéd felőli oldalán egy vasbetonfalat épített nagyjából 1-1,20 cm mélységig, ezáltal azon területen az alap nem volt feltárható. Ettől függetlenül akként nyilatkozott írásbeli, szóban kiegészített szakértői véleményében, hogy a beszerzett egyéb bizonyítékokra, így a talajmechanikai véleményre tekintettel is a közrehatás mértéke meghatározható.

Figyelemmel arra, hogy a közrehatás mértékének megállapítására szakértői becslés alapján került sor, illetőleg a szakértő nyilatkozata alapján ezen felperes által készített vasbeton szerkezet csak aránytalanul nagy költséggel lenne elbontható, a szakértő véleményét ennek ismeretében adta, önmagában ez a szakértő véleményét nem teszi megalapozatlanná.

Az igazságügyi szakértő becsléssel állapította meg továbbá az ingatlan kijavításának költségét 8 000 000 forintban. Ezen összeget az épület nettó négyzetméterének fajlagos ára alapján, korábbi szakértői tapasztalataira figyelemmel határozta meg, utalva arra, hogy a komplett költségvetés is lényegében becslési kategóriába esik. Figyelemmel arra is, hogy a fentiek szerint a szakértői becslés a bírósági gyakorlat szerint elfogadható, valamint arra is, hogy e körben a fellebbezés a szakértői véleményben foglaltakat nem támadta, az ítéletábla a javítási költséget a szakértői véleményben meghatározott 8 000 000 forintban elfogadta.

Az igazságügyi szakértő ugyanakkor a szakértői vélemény utolsó, szóbeli módosítása szerint azt állapította meg, hogy a megnövekedett teherforgalommal kapcsolatosan az ingatlan meghibásodásában 50 %-os közrehatási arány állapítható meg. Erre tekintettel a II. rendű alperes a javítási költségként felmerülő 8 000 000 forintból annak 50 %-a, azaz 4 000 000 forint megtérítésére köteles. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a szakértői véleményben foglaltak ellenére II. rendű alperest 6 000 000 forint megfizetésére kötelezte.

Az igazságügyi szakértő a 125. sorszám alatti jegyzőkönyv 7. oldal utolsó bekezdésében továbbá akként nyilatkozott, hogy a fenti összegű javítási költség 2013. évi értékviszonyokat tükröz. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor ítéletében a kártérítési összeg után 2008. április 1. napjától kezdően kötelezte a II. rendű alperest késedelmi kamat megfizetésére. A szakértő véleményére tekintettel az ítéletábla ezért 2013. július 1. napjától kezdődően - a középátlány figyelembe vételével - kötelezte II. rendű alperest a szakértői vélemény alapján megállapítható 4 000 000 forint után késedelmi kamat megfizetésére.

Az ítéletábra a fellebbezett részében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján ezért az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a II. rendű alperest 4 000 000 forint és járulécai megfizetésére kötelezte, míg ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség megfizetéséről. A felperes 66 %-ban lett pernyertes, míg 34 %-ban pervesztes, ezen arány irányadó a pártfogó ügyvédet illető díj viselése körében. Ezen arányt vette figyelembe továbbá az ítéletábra az állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezés során is, ekként az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt összeget leszállítva a II. rendű alperest a pervesztességével arányosan kötelezte az állam által előlegezett költség megfizetésére.

Figyelemmel arra, hogy a felperes személyes költségmentességben részesült az állam által előlegezett költség és feljegyzett illeték pervesztességével arányos részét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság tévedett a feljegyzett eljárási kereseti illeték összegét tekintve is, ítélete e körben számítási hibát tartalmaz, hiszen a 6 000 000 forint megfizetésére irányuló kereset esetén a feljegyzett illeték összege csupán 360 000 forint. A II. rendű alperes ugyanakkor a másodfokú eljárásban igazolta, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4. § (1) bekezdés m) pontja alapján illetékmentes, ezért a le nem rótt kereseti illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján teljes egészében az állam viseli.

Az ítéletábra a másodfokú perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Debrecen, 2018. március 12.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -